

Operarejse til Verona i juli 2007

Arenaen i Verona er bygget omkring år 50 e. Kr, og har plads til 22.000 tilskuere

Som tidligere delegat for Internationalt Røde Kors udsendt til Pakistan og Thailand er jeg kendt med historien bag oprettelsen af Røde Kors. Og jeg havde hørt om Henri Dunant, og læst hans bog "Erindringer fra Solferino", med en meget realistisk beskrivelse af krigsførelsen ved det store slag 24. juni 1859. Og nu var chancen kommet for personligt at opleve de historiske steder.

Karin og jeg havde meldt os til en rejse arrangeret af DSB rejsebureau i Lyngby. Vi mødtes med 35 andre i Kastrup og fløj til Milano med SAS. Vi blev mødt af den lokale guide – Ole Dyck-Madsen – som i de sidste 16 år havde boet i Garda og var meget vidende om italiensk kultur, historie, samfundsudvikling, gastronomi og vin. Busturen til Garda tog et par timer, og vi blev indlogeret på Marco Polo hotel, som lå op ad en skråning – der var en fin udsigt over Gardasøen fra restauranten.

Første aften stod programmet på demonstration af **italiensk gastronomi på restaurant La Loggia Rambaldi** på havnen i Bardolino. En fin restaurant i en slags ombygget lagerlokale. Velkomstdrink i "vinkælderen" på 1. sal og derefter en italiensk gourmetmiddag med følgende program med 8 retter (antipasta, primo platte, secondo platte, etc.) og tilhørende vine efterfulgt af kaffe med grappa eller citronlikør:

Aperitivo di Benvenuti
Petto d'oca affumicate in letto di Rucola e Pomodorini all'Aceto Balsamico
Ravioli di Magro Burro e Salvia Serviti in Cestino di Granna
Maccheroncini de Pasta Fresca al Fricandeau d'Anitra
Sorbetto al Fior di Mandarino
Tagliata di Filetto in Bella Vista
Patate al Rosamarine Vendura di stagione al Vapora
Crema al Mascarpone con scaglie di Cicolate

Følgende dag slappede vi af ved swimmingpoolen om formiddagen, og om eftermiddagen kørte bussen os **til Verona**, hvor vi havde en rundvandring i den gamle bykerne: **det romerske teater** nord for Adige-floden, **Julie's balkon** i et hus, som havde tilført familien Capuleti, **Piazza del Erbe** (gamle romerske forum), **Scaligeri-familiens gravmæler**, fine gamle bygninger, **Via Giuseppe Mazzini** med dyre butikker, **Piazza Bra** med **den romerske arena**, fint folkeliv, gode restauranter, og et par flotte palæer bl.a. rådhuset Palazzo Barbieri. Vi købte lidt mad i et supermarked og bragte det med ind i Arenaen, hvor vi så "**La Boheme**" med kinesisk dirigent (Lü Jia) sammen med omkring 17.000 andre. Fin stemning, stearinlys finklede som stjerner, både sang og musik blev fremført uden mikrofoner, dejlig varm aften. Efter forestillingen vandrede vi gennem **Castel Vecchio** over floden til bussen.

Følgende dag havde vi lejet en bil og kørte sydpå for at se Solferino, Castiglione delle Stiviere, **Sirmione** og **Lazite**. Sidstnævnte to byer er turistmagneter ved Gardasøen med gamle borge og masser af hyggelige gader og torve med indbydende restauranter. Der var utrolig mange turister og meget tæt trafik på vejene. Omkring Garda er der en meget stor forlystelsespark kaldet Gardaland, store vandlande og en Moviepark, vinmuseer, mulighed for at dyrke ekstremsport, vandsport, etc. Vi passede de gamle østrigske forsvarsbastioner ved Peschiera.

Castiglione delle Stiviere var en nydelig by med et museum for Røde Kors. Åbenbart var det her, at hovedparten af hjælppearbejdet i 1859 havde fundet sted. Der var marked i en lang gade og vi spiste pizza til frokost og gik på American Bar. I **Solferino** besøgte vi kir-

ken, det firekantede torn fra 1022 kaldet "The Spy of Italy", et mindre museum med 3 rum om det berømte slag og et kapel – Ossario – med knogler fra de faldne.

Næste dag kunne vi bruge på en spadseretur til Garda by, hvor vi nød en dejlig frokost på havnepromenaden. Om eftermiddagen kørte vi op i **Valpolicella**, hvor vi var til **vinsmagning** hos en mindre vinproducent Corte Zardini. Ole fortalte og demonstrerede, og vi smagte på Valpolicella Classico, Valpolicella Classico Superior, Amarone del Valpolicella og Recioto (sød deservin). Valpolicella er også berømt for marmorproduktion. Efter vinsmagningen kørte vi til Verona og blev sat af nær Piazza Bra, hvor vi spiste i en restaurant, som havde en mindetavle for Garibaldi (mon han havde overnattet der en enkelt nat?). Om aftenen så vi **"Aida"** med en israelsk dirigent (Daniel Oren); flot aften med en pyramide af 4 lyskaster, i sidste akt en mængde lyn på den mørke himmel, en lang forestilling, som først var færdig efter midnat. Og så skulle vi på **osteri og hygge os med lokale specialiteter og smagsprøver på 2 hvidvine og 2 rødvine** – stemningen blev helt fin, og vi nåede først hjem til hotellet ved 3-tiden om natten.

Sidste dag gik med at slikke sol ved poolen, inden vi ved 14-triden skulle med bussen til Milano og flyve hjem til Kastrup.

Julie på balkonen – masser af Romeo'er nedenfor

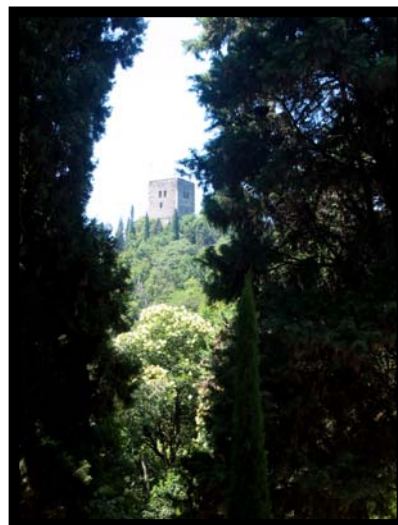

Aftensmad på Piazza Bra før "Aida"

Og så lidt historisk:

Italienske Samlingskrig, 1859: Efter det snævre nederlag ved Magenta den 4. juni, faldt den østrigske hær tilbage østpå gennem Lombardiet. Ved Solferino, otte km foran Mincio-floden, gjorde østrigerne holdt for at slå lejr på en række høje. Kejser Franz Josef ankom for at tage personlig kommando over general grev Eduard von Clam-Gallas' hær på omkring 100.000 mand. Den franske og piemontesiske hær af sammenlignelig størrelse, som ihærdigt var fulgt efter, gik i stilling for et angreb den 24. juni. Også denne styrke blev personligt ledet af monarker - Louis Napoleon III af Frankrig og Victor Emmanuel II af Piemonte. Den faktiske kommando havde de franske generaler Comte Marie Patrice de MacMahon, Emmanuel de Wimpffen, Adolphe Niel og Achille Baraguay d'Hilliers. Det allierede angreb brød først den østrigske midte efter blodige kampe, som varede det meste af dagen. Franz Josef beordrede en tilbagetrækning over Mincio, og efterlod 20.000 dræbte, sårede og savnede. Mange østrigske tab var forårsaget af den franske brug af nyligt udviklet riflet artilleri. Allierede tab var næsten lige så høje, inkl. næsten 4.000 fra det piemontesiske korp på 25.000 mand. Syg over det slagteri han havde været vidne til, svigtede Louis Napoleon sine piemontesiske allierede og underskrev en våbenhvile med Østrig. Lombardiet blev afstået til Frankrig, som til gengæld tillod det at blive annekteret af Piemonte. Til gengæld modtog Frankrig Nice og Savoyen. Frankrigs frafald rystede men knuste ikke de italienske forhåbninger om befrielse og samling. (De svære tab her og ved Magenta tre uger tidligere bidrog til dannelsen af det Internationale Røde Kors i 1864).

Slaget ved Solferino fandt sted den **24. juni** 1859 og førte til sejr for de allierede franske hære under Napoleon III af Frankrig og Kongeriget Sardinien's hær under Victor Emmanuel II af Italien (også kaldet den fransk-sardiske alliance) mod den østrigske hær under kejser Franz Joseph I.. Over 200.000 soldater tog del i slaget, det største siden Slaget ved Leipzig i 1813. Der deltog over 100.000 østrigske tropper og en samlet styrke på 118.600 franske og sardiske soldater. Efter slaget trak den østrigske kejser sig fra at lede styrkerne direkte. Slaget ved Solferino var en vigtig del af den Anden Italienske Uafhængighedskrig, som var en afgørende faktor i den italienske II Risorgimento (Genrejsningen). Målet med krigen, både geografisk og politisk, var at genforene Italien, efter at det længe havde været delt mellem Frankrig, Østrig, Spanien og Kirkestaten. Slaget fandt sted nær den italienske landsby Solferino mellem byerne Milano og Verona syd for Gardasøen. Konfrontationen fandt sted mellem østrigerne, der var på fremmarch gennem Norditalien, og de franske og sardiske styrker, som ønskede at stoppe østrigerne. Slaget blev et langvarigt og hårdt slag. Det varede i 9 timer og førte til, at over 3.000 østrigske soldater blev dræbt, 10.807 sårede og 8638 savnede eller blev taget til fange. De allieredes tab var 2.492 dræbte, 12.512 sårede og 2.922 savnede eller tilfangetagne. Tilbagemeldingerne fra begge parter om sårede og døende soldater, som blev skudt eller stukket ned med bajonetter, vidnede om et grusomt slag. Til sidst blev de østrigske styrker nødt til at trække sig tilbage, og de allierede styrker vandt en taktisk, men kostbar sejr. Slaget fik eftervirkninger for fremtidig militær opførsel. Forretningsmanden Jean Henri Dunant, som selv oplevede slaget, blev inspireret af de grusomme lidelser, som de sårede soldater kom ud for. Dette gav anledning til oprettelsen af Røde Kors samt international vedtagelse af Genève-konventionen.

The Spy of Italy – det gamle tårn i Solferino

Og så noget om Henri Dunant

Jean Henri Dunant (8. maj 1828 i Genève – 30. oktober 1910 i Heiden), også kendt som **Henry Dunant** eller **Henri Dunant**, var en schweizisk forretningsmand og social aktivist. Hans liv var fyldt af store kontraster - fra at blive født ind i en velstående familie til at ende livet på et plejehjem, fattig og glemt af omverdenen. I 1859 opsøgte han Kejser Napoleon 3., der deltog i krigen mellem Østrig og Sardinien og blev vidne til slaget ved Solferino og til de såredes lidelser. Han nedskrev sine minder og erfaringer fra dette i *Minder fra Solferino*; en bog, som blev en stor inspirationskilde for de mennesker, der stiftede Den Internationale Røde Kors-komite (ICRC). Genevekonventionen af 1864 var også baseret på Dunants idéer, og i 1901 fik han Nobels fredspris sammen med franskmændene Frédéric Passy.

Dunant blev født i Genève som ældste søn af forretningsmanden Jean-Jacques Dunant og Antoinette Dunant-Colladon. Hans familie viede sit liv til calvinismen og havde betydelig indflydelse på samfundslivet i Genève. På denne måde fik Dunant så at sige værdien af frivilligt arbejde ind med modermælken. Hans far var aktiv i arbejdet med forældreløse, og hans mor arbejdede med de syge og svage. Et besøg i et af byens fængsler fik desuden stor indflydelse på den unge Dunant, idet mødet med de indsatte og deres lidelser blev en stærk oplevelse for ham. Han gav sig til at besøge fængslet om søndagen, hvor han læst højt for fangerne af biblen og af rejsebeskrivelser.

Tiden, som Dunant voksede op i, var en tid med religiøs vækkelse (også kendt som *Réveil*), og som attenårig blev han medlem af *Geneves selskab for ydelse af almisser*. De følgende år grundlagde han - sammen med venner - *La Réunion du jeudi* eller *Torsdagsklubben*, som var en gruppe af unge mænd, der mødtes jævnligt for at studere Bibelen og for at hjælpe de fattige. I 1844 var der i England blevet grundlagt en kristen ungdomsbevægelse, der på dansk fik navnet KFUM. I Genève hørte man også om dette arbejde og *La Réunion de jeudi* blev til *l'Union de Genève*. Her beskæftigede man sig allerede med en tanke som Dunant senere skulle vende tilbage til. Der fandtes intet offentligt biblioteksvæsen, og man åbnede derfor en klub, hvor de unge kunne læse bøger og høre foredrag af god kvalitet og møde andre unge fra forskellige miljøer, samtidig med at de modtog en kristen påvirkning. Den 30. november 1852 blev *Unionen* den lokale afdeling af *Unions chrétiennes de jeunes gens* (UCJG), svarende til det danske KFUM, stiftet. Dunant blev afdelingens internationale sekretær og skaffede sig forbindelser over hele verden. Han var derfor centralt placeret, da han tre år senere deltog i det møde i Paris, som blev starten på den internationale organisation YMCA. Han havde lavet udkast til organisationsvedtægter og havde stor indflydelse på at YMCA fik hovedsæde i Genève, hvor det befinder sig den dag i dag.

Som 14-årig blev Dunant nødt til at forlade *Collège Calvin* på grund af dårlige karakterer. Han kom derefter i lære i valutahandelsfirmaet *Lullin og Sautter* og fortsatte efter udstået læretid som medarbejder i banken. I 1853 sendte *Lullin og Sautter* Dunant til Algeriet, Tunesien og Sicilien for at løse opgaver for et selskab: *Compagnie genevoise des Colonies de Sétif*, der interesserede sig for området omkring Sétif på Algeriets Nordkyst. Til trods for, at han ikke havde megen erfaring, fuldførte Dunant opgaven. Inspireret af rejsen skrev han desuden bogen *Notice sur la Régence de Tunis*, udgivet i 1858. I 1856 grundlagde Dunant et firma med henblik på at drive forretning i fremmede kolonier; efter at have fået koncession på et landområde i det fransk-okkuperede Algeriet åbnede han et andet firma, som arbejdede med kornproduktion og -distribution. Dette hed *Société financière et industrielle des Moulins des Mons-Djémila*. Imidlertid var land- og vandrettighederne ikke bevilget, og Frankrig var ikke særlig indstillet på samarbejde. Som et resultat af dette bestemte Dunant sig for at anke direkte til den franske kejser, Napoleon 3., som sammen med sin hær befandt sig i Lombardiet. Frankrig kæmpede sammen med Kongedømmet Sardinien mod Østrig, som havde okkuperet store dele af det nuværende Italien, og Napoleons hovedkvarter var i landsbyen Solferino. Dunant skrev en smigrende bog fuld af lovord om Napoleon 3. med den hensigt at præsentere den for kejseren personligt, og han bestemte sig for at drage til Solferino for at møde ham.

Landskabet omkring Solferino – nu med vin-, majs- og kiwi-marker

Kirken Chiesa Maggiore i Castiglione delle Stiviere, hvor mange hundrede sårede soldater blev bragt ind efter slaget d. 25. juni 1859. Også mange andre bygninger og private hjem i byen blev brugt som nødlazaretter

Slaget ved Solferino

Dunant ankom til Solferino om aftenen den 24. juni 1859, samme dag som et stort slag mellem de to sider i konflikten havde fundet sted. 38.000 sårede, døende og døde lå tilbage på slagmarken, og der blev kun gjort lidt for at bøde på skaderne. Dunant tog selv initiativ til at organisere lokalbefolkningen - specielt kvinder i alle aldre - til at hjælpe de syge og sårede soldater. De manglede imidlertid materiel og forsyninger, så Dunant måtte organisere indkøb af hvad, de havde brug for samt etablering af midlertidige sygehuse, bl. a. i en

af byens kirker. Han overbeviste sine hjælpere om, at de skulle yde hjælp til alle, uafhængigt af hvilken side i konflikten, de kæmpede for. Noget han gjorde under sloganet "**Tutti Fratelli**" (frit oversat: "De er alle vore brødre"). Han blev hjulpet af kvinder fra den lille by, *Castiglione del Stiviere*, der lå i nærheden og det lykkedes ham at få frigivet tilfangetagne østrigske læger, så disse kunne tage sig af de sårede. Dunant havde fulgt Krimkrigen få år tidligere og var fuld af beundring over Florence Nightingale og hendes arbejde der, som har forberedt ham på, at kunne gribe ind. I Solferino blev han kaldt "manden i hvidt", fordi han var iført hvidt sommertøj. Det er svært ikke at se en parallel til Florence Nightingale, der blev kaldt "den hvide engel".

Røde Kors

Tilbage i Genève skrev Dunant bogen *Un Souvenir de Solferino (Minder fra Solferino)*, og den blev udgivet i 1862 i et oplag på 1600. Dunant dækkede selv omkostningerne ved trykningen; bogen var en stærk skildring af slaget, tabene og de efterfølgende kaotiske tilstande. Han skabte også idéen om, at der i fremtiden burde eksistere en neutral organisation til at tage sig af sårede soldater. Han distribuerede bogen til ledende politikere og højtstående militære ledere i Europa. Dunant begyndte også en rejse gennem Europa for at fremme sine idéer. Hans bog blev godt modtaget, og præsidenten for *Société genevoise d'utilité publique* (Genèves forening for offentlig velfærd), juristen Gustave Moynier, gjorde bogen og dens forslag til et tema under et møde i organisationen den 9. februar 1863. Dunants anbefalinger blev gransket og positivt modtaget af medlemmerne, som dannede en komité med fem medlemmer, der skulle se på muligheden for at føre idéen ud i livet. De fem var - udover Moynier og Dunant- general Henri Dufour og lægerne Louis Appia og Théodore Maunoir. Deres første møde blev holdt den 17. februar 1863, som i dag opfattes som stiftelsesdagen for Røde Kors. Moynier og Dunant havde allerede tidligt i samarbejdet uenigheder og konflikter angående deres visioner og planer. Moynier mente, at Dunants idé om at etablere neutral beskyttelse for sygeplejepersonale var urealistisk, så han anbefalede Dunant ikke at insistere på dette koncept. Men Dunant fortsatte med at tale for sin idé under sine møder med højtstående politikere og militære ledere. Dette øgede konfliktniveauet mellem Moynier - som havde en noget pragmatisk holdning til projektet - og Dunant - som var den visionære idealist blandt de fem. Dette førte til, at Moynier forsøgte at angribe Dunant og hans ønske om lederskab. I oktober 1863 deltog fjorten stater i et møde i Genève, organiseret af komitéen med den hensigt at diskutere forbedringer i behandlingen af sårede soldater. Dunant blev dog kun protokolfører på grund af Moyniers anstrengelser for at undergrave hans rolle. Et år senere arrangerede den schweiziske regering en konference for tolv stater, som førte til undertegnelsen af den første Genève-konvention. Igen var Dunant henvist til en mindre rolle med ansvaret for indkvarteringen af deltagerne.

"Den glemte periode"

Det gik dårligt med Dunants forretninger i Algeriet, til dels på grund af hans kredsen om sine idéer. En konkurs i banken *Crédit Genevois* i april 1867 førte til en skandale, som involverede Dunant. Han måtte erklære sig konkurs og blev efterfølgende dømt af handelsretten i Genève den 17. august 1868 for vildledende manøvrer under konkursbehandlingen. Familien og mange af vennerne havde gjort store investeringer i hans virksomhed og led ligesom Dunant selv store tab. Folkesnakken blandt indbyggerne i Genève - en by med dybe rødder i calvinistiske traditioner - førte også til, at han gradvis måtte træde ud af Røde Korskomitéen. Den 25. august 1867 trak han sig fra sekretærposten, og 8. september var han helt ude af komitéen. Moynier, som blev præsident i komitéen i 1864, spillede en stor rolle i Dunants bortvisning. Antoinette Dunant-Colladon, Dunants mor, døde i februar 1868. Senere samme år blev han også bortvist fra YMCA og i marts 1867 forlod han Genève for aldrig siden at vende tilbage. I de efterfølgende år sørgede Moynier for, at Dunant ikke blev tilbudt hjælp eller støttet fra sine venner. For eksempel gik guldmedaljeprisen "Science Morales" ikke som planlagt til Dunant, men til både Moynier, Dufour og Dunant, således pengebeløbet - i stedet for at gå til Dunant personligt - gik til komitéen i sin helhed. Napoleon 3.'s tilbud om at stille sikkerhed for halvdelen af Dunants gæld, hvis hans venner ville gøre det samme, blev også stærkt modarbejdet af Moynier. Dunant flyttede til Paris, hvor han levede under fattige og elendige forhold. Alligevel fortsatte han arbejdet for sine humanitære idéer og planer og under den fransk-preussiske krig (1870-1871) grundlagde han *Common Relief Society (Allgemeine Fürsorgegesellschaft)*, og lige efter *Alliance universelle de l'ordre et de la civilisation*, (*Verdensalliancen for Orden og Civilisation*). Han argumenterede desuden for nedrustningsforhandlinger og for at danne en international ret, som kunne mægle i internationale konflikter. Senere arbejdede han for at oprette et verdensbibliotek; en idé, som har spredt sig til fremtidige projekter som UNESCO. Han talte også for at oprette en jødisk stat i Palæstina.

Hans opofrelse og arbejde med at sprede sine idéer tog al hans opmærksomhed, hvilket som førte til, at han fortsatte med at forsømme sig selv og sit behov for indtægter. Hans gæld blev stadig større, og hans bekendte undgik ham og trak sig stadig længere væk fra ham. Selv om han blev udnævnt til æresmedlem af de nationale Røde Kors-foreninger i Østrig, Nederland, Sverige, Preussen og Spanien, blev han næsten glemt i de offentlige foredrag i Røde Kors-bevægelsen. Selv om bevægelsen stadig voksede i omfang og bredte sig til nye lande, levede han i fattigdom og flyttede i perioden 1874-1886 stadig til nye steder, blandt andet Stuttgart, Rom, Korfu, Basel, og Karlsruhe. I Stuttgart mødte han studenten Rudolf Müller, som læste ved universitetet i Tübingen, og de to blev nære venner. I 1881 drog han for første gang til den lille landsby, Heiden i Schweiz sammen med venner fra Stuttgart. Mens han boede i London (1887), fik han en månedlig økonomisk støtte fra fjerne familiemedlemmer, der betød, at han havde til livets opretholdelse. Han flyttede til Heiden i juli, og herefter tilbragte han resten af sit liv dér. Efter 30. april 1892 boede han på et sygehus og plejehjem, ledet af Dr. Hermann Altherr.

I Heiden mødte han den unge lærer, Wilhelm Sonderegger og dennes kone, Susanna, som opmuntrede ham til at nedskrive sine livserfaringer. Susanna oprettede en lokalforening af Røde Kors i Heiden, og i 1890 blev Dunant ærespræsident. Dunants håb om fortsat at kunne arbejde for sine idéer voksede ved bekendtskabet med Sonderegger, og han ønskede at lave en ny udgave af sin bog. Men deres venskab kørtes på grund af Dunants uretfærdige anklager om, at Sonderegger konspirerede med Moynier i Genève. Sonderegger døde i 1904, kun 42 år gammel. Til trods for deres anstrengte venskab blev Dunant dybt bevæget over sin vens uventede død. Wilhelm og Susanna Sondereggers beundring for Dunant, selv efter hans beskyldninger, blev videreført til deres børn. I 1935 publicerede deres søn René en samling af breve fra Dunant til Sonderegger.

Frem fra glemslen

Chefredaktør for lokalavisen i St. Gallen, *Die Ostschweiz*, Georg Baumberger, skrev en artikel om sit møde med grundlæggeren af Røde Kors, som han havde mødt under en spadseretur i Heiden en måned før. Artiklen med titlen *Henri Dunant, grundlæggeren af Røde Kors*, dukkede op i det tyske illustrerede magasin, *Über Land und Meer*, og blev snart trykt i andre publikationer rundt om i Europa. Ar-

tiklen bidrog til, at Dunant fik fornyet opmærksomhed og støtte. Han modtog den schweiziske *Binet-Fendt-pris* og et brev fra pave Leo XIII. Takket være støtte fra enken efter den russiske zar, Maria Feodorovna og andre bidrag, blev hans økonomiske situation meget bedre. I 1897 skrev Rudolf Müller, som nu var lærer i Stuttgart, en bog om *Røde Kors'* opståen, hvori han korrigerede den officielle historie for at understrege Dunants rolle, og den indeholdte også teksten til *Minder fra Solferino*. Dunant begyndte en brevveksling med den østrigske forfatter og nobelprisvinder, Bertha von Suttner og skrev flere artikler og tekster. Han var også særligt aktiv med hensyn til at skrive om kvindens rettigheder, og i 1897 deltog han i stiftelsen af kvindeorganisationen *Grønne Kors*.

Nobels fredspris

I 1901 blev Dunant som den første tildelt Nobels Fredspris for sin rolle i grundlæggelsen af den internationale Røde Kors-bevægelse og Genèvekonventionerne. Den norske militærlæge, Hans Daae, som havde modtaget et eksemplar af Rudolf Müllers bog, argumenterede stærkt for Dunants kandidatur overfor Nobelkomitéen. Prisen blev tildelt i fællesskab med den franske pacifist, Frederic Passy, grundlæggeren af fredsligaen og aktiv sammen med Dunant i *Alliancen for orden og civilisation*. De officielle gratulationer, han modtog fra den internationale komité, markerede endelig den med længsel ventede genoprettelse af Dunants ry. Moynier og den internationale komité som helhed var også nomineret til prisen. Selv om Dunant nød støtte i et bredt forum under udvælgelsesprocessen, var han fortsat en kontroversiel kandidat. Nogle fremførte det argument, at Røde Kors og Genèvekonventionen havde gjort krig mere attraktiv og mulig ved at eliminere en del af lidelserne. Derfor skrev Rudolf Müller et brev til komitéen, hvor han argumenterede for, at prisen skulle deles mellem Dunant og Passy, som for andres vedkommende var den bedste kandidat til prisen. Müller foreslog også, at prisen blev garanteret Dunant. Den burde gives straks på grund af Dunants dårlige helbred og høje alder.

Ved at dele prisen mellem pacifisten Passy og humanisten Dunant satte Nobelkomitéen en standard for kriterier, som fik konsekvenser for tildelingen af prisen i fremtiden. Nobels testamente havde pointeret, at prisen skulle gå til en person, som havde arbejdet for at minimere eller nedruste hærstyrker og direkte stået for fredskonferencer - hvilket gjorde Passy til et naturligt valg på grund af hans fredsarbejde. På den anden side blev den tydelige påskønnelse af humanitær indsats anset som en bred tolkning af Nobels testamente. I en anden del af testamentet pegede prisen nemlig mod den person, som bedst havde øget "broderskabet mellem mennesker", hvilket på generelt grundlag kunne sætte humanitært arbejde i direkte sammenhæng med fredsarbejde (Mange modtagere af Nobels fredspris i de senere år kan placeres i én af disse to kategorier på grundlag af Nobelkomitéens afgørelse i 1901). Det lykkedes Hans Daae at placere Dunants del af prisbeløbet, 104.000 schweizerfranc, i en norsk bank og forhindre, at Dunants kreditorer fik adgang til pengene. Dunant brugte aldrig en øre af pengene i løbet af sit liv.

Død og eftermæle

Blandt flere andre æresbevisninger i de efterfølgende år blev Dunant i 1903 udnævnt til æresdoktor ved det medicinske fakultet ved *Universitetet i Heidelberg*. Han boede på et sygehjem til han døde, og i de sidste år af sit liv led han af depression og paranoia på grund af forfølgelsen fra sine kreditorer og Moynier. Der var dage, hvor han insisterede på, at kokken på sygehjemmet skulle smage på maden, mens han så på, for at beskytte ham mod muligheden for forgiftning. Selv om han fortsatte med at bekende sig til den kristne tro, afviste han med foragt calvinismen og tolkede religion på et alment grundlag. Ifølge sygeplejerskerne var hans sidste handling at sende en kopi af Müllers bog til den italienske dronning med en personlig hilsen. Han døde 30. oktober 1910 klokken 22 om aftenen. Ironisk nok overlevede han kun Moynier med to måneder - til trods for ICRCs gratulationer blev de to aldrig forsonet.

I overensstemmelse med sine ønsker blev han begravet uden nogen højtidelighed på Sihlfeld kirkegård i Zürich. I sit testamente skænkede han penge til plejehjemmet i Heiden for at sikre, at der altid stod en seng klar til en fattig indbygger fra regionen. Han testamenterede også penge til venner og velgørende organisationer i Norge og Schweiz. De resterende midler gik til hans kreditorer for delvis at indfri hans gæld. At han aldrig fik mulighed for at indfri hele sin gæld var en stor byrde for ham helt til hans død. Hans fødselsdag 8. maj bliver fejret som *Verdens Røde Kors og Røde Halvmåne-dag*. Sygehjemmets bygning er i dag Henry Dunant-museum. I Geneve og andre steder er utallige gader, gadehjørner og skoler opkaldt efter ham, og Røde Kors-bevægelsens højeste udmærkelse, Henry Dunant-medaljen, uddeles hvert andet år af den siddende bestyrelse for det Internationale Røde Kors og Røde Kors-bevægelsen.

Gardasøen er smuk – dejlige landskaber, charmerende byer, flot natur